

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici številka 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 23. oktobra 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 124.

Inozemski kapital na Balkanu.

Zadnje konference agrarnih držav, posebno pa konferenca balkanskih držav v Atenah, so obrnile pozornost sveta na novo na velike probleme balkanskih dežel. V novem delu znanega poznavalca Balkana, dr. Seacherja, ki bo izšlo te dni pod naslovom »Der Balkan und seine wirtschaftlichen Kräfte« v založbi Ferd. Enke v Stuttgartu, so našli ti problemi prvič v moderni nemški literaturi aktualen in zelo zanimiv opis. V knjigi beremo tudi sledeče (po zagrebškem »Morgenblatt«-u): Kakor vsem industrijsko še malo razvitim deželam se je obrnil mednarodni velekapital, ki ne dobi doma zadostne udeležbe v proizvodnji, zmeraj bolj tudi v balkanske države, v dobi njih zbujanja do nove samostojnosti. Krediti, ki so dotekali v balkanske dežele v prvih desetletjih iz raznih evropskih držav, so bili pač pretežno politične narave in prav malo pomembni. Da se tu doli na Balkanu dajo razviti velika bogastva, da bi mogli ti inteligentni in delavni narodi ob zadostni glavnični podpori svetovno gospodarstvo zelo obogatiti in vsekakor naloženo glavnicu dobro obrestovati, na to pri investicijah na Balkanu v začetku ni nihče pomislil.

Pozneje pa moremo ugotoviti, da so prav iz teh političnih subvencij nastali polagoma pravi gospodarski krediti z izrecnim naložbenim značajem. V povojnem času se je pričela potem v balkanskih deželah velika in splošna investicijska doba. Povzročena je bila ne samo po sedaj močnejše razširjenem poznavanju ugodnih predpogojev, temveč v najmanj enakih izmeri po potrebi, ki se je v svetovnem gospodarstvu zmeraj bolj javljala, da s ustvarijo nova udeležovalna polja za kapitalije in za ljudi. Tudi velika blagovna in surovinska laktota, ki je nastopila najprvo kot posledica svetovne vojne, je dala pobudo za poiskanje zmeraj novih prodajnih trgov, zlasti še po izločenju Rusije. A samo z agrarnim gospodarstvom, ki je bilo pretežno še zelo zastaralo, se zvišanje nakupne moči prebivalstva v balkanskih državah ne bi bilo dalo doseči tudi tedaj ne, če bi se bile uvedle v poljedelstvu tudi bolj racionalne metode. Oprijeli so se zato zmeraj bolj izkoriščanja rudarskih bogastev in pospeševali so nadalje izgradbo in izpopolnjevanje lastnih mladih eksportnih industrij. V poznejšem štadiju kapitalističnega pronicanja v Balkan si je zagotovil nato inozemski kapital tudi monopol, proti posojilom, ki naj bi zopet vsaj deloma služila tudi investicijskim namenom. Dočim se Nemčija tega tekmovalstva v začetku ni udeležila in je šele pozneje prišla prav počasi zraven, so stopili v nasprotju s predvojno dobo Amerikanci v balkanskih deželah zmeraj bolj v ospredje, bodisi kot dajalci kreditov ali zakupniki itd. Sedaj se more kot karakterističnim investicij v balkanskih deželah ugotoviti zelo pogosto močno tekmovanje med Amerikanci na eni strani in evropskimi skupinami na drugi strani; pri tem so evropske skupine vsaj v konkurenčnem boju proti ameriškim interesom edine.

V Jugoslaviji razpolaga francoski in angleški kapital že od nekdanjih važnimi pozicijami, pri čemer igrajo

pri francoskih skupinah vlogo tudi politične simpatije med obema državama še iz predvojne dobe sem. Neutajljivo je vsekakor dejstvo, da iščejo zlasti v rudarstvu Francozi, Angličani in Belgijci zmeraj novih koncesij in da se te kupčije, v kolikor se more to doslej ugotoviti, prav dobro izplačajo.

Slednjic moramo omeniti še najnovjša stremjenja Amerikancev, da se zasidrajo v Jugoslaviji. Prva posledica zmage Morganove skupine v vprašanju romunske telefonske koncesije je bila ta, da je sledila razmerna po-

nudba od strani Morgana tudi jugoslovanskemu telefonskemu monopolu. V bodočih letih je računati s takimi sunki ameriških koncernov v balkanskih deželah povsod tam, kjer take koncesije niso še končno oddane, kot je to deloma v Romuniji in Grčiji.

Izvemši Jugoslavijo se opaža v vseh balkanskih deželah, neodvisno od konkurence ameriških in evropskih veleinteresentov istočasno, vsaj v gotovi neodvisnosti od teh stremljenj, stalno in močno prodiranje italijanskega kapitala.

Priprave za nov železniški vozni red.

Pismena anketa Zbornice za TOI.

Početkom meseca novembra se bo vršila pri ravnateljstvu Državnih železnic v Ljubljani seja posvetovalnega odbora, pri kateri se bo med drugim razpravljalo tudi o predlogih za izpremembo voznega reda posameznih vlakov. Sedanji vozni red, ki je bil uveljavljen dne 15. maja, je nalezl v mnogem oziru na kritiko in že v prvih dneh so se pojavile mnogobrojne zahteve za izpremembo.

Predlogi, ki jih je že tedaj sporočila ravnateljstvu drž. železnic Zbornica TOI, niso mogli biti upoštevani takoj, pač pa je sedaj nastal moment, ko se izdeluje načrt novega voznega reda, da se poleg že prijavljenih predlogov vpoštevajo tudi druge želje interesentov glede izboljšanja potniškega prometa.

Da bi mogla Zbornica po svojih za-

stopnikih v posvetovalnih odborih uveljaviti vse zahteve in predočiti vse zahteve in predočiti vse potrebe, je poslala interesentom okrožnice s prošnjo, da najpozneje do 1. novembra t. l. sporočijo konkretne predloge za izpremembo voznega reda, ki jih želijo uveljaviti za prihodnjo sezono.

Opozarjamo vse, ki imajo glede sedaj veljavnega voznega reda kako utemeljeno pritožbo, da jo takoj sporočijo Zbornici TOI, da jo bo mogla pravočasno uveljaviti. To naj velja za turiste, v še večji meri pa za trgovce in poslovne ljudi sploh. Na prepozno vložene pritožbe se nikdo ne more ozirati. Zato je treba izkoristiti priliko, da ne bo neutemeljenih kritik in pritožb!

Avstrijske trgovske pogodbe.

Vsled krize in volitev je stopil trgovsko - politični program Avstrije zaenkrat popolnoma v ozadje. Glede žitnega monopola in bodočih trgovskih pogodb je sedaj vse tiho, pa so imeli lep program na vidiku. Predvidena so trgovska pogajanja z Romunijo, Češkoslovaško in Švico in proti koncu leta tudi z Ogrsko in Jugoslavijo. Posvetovanja v trgovskem ministruvstvu glede generalne revizije avstrijske carinske tarife pa trajajo naprej (razlikovanje v maksimalne in minimalne tarife), in obstoji trdni namen, da bodo načrti predloženi parlamentu takoj po njegovi otvoritvi. Seveda je veliko odvisno od izida

volitev. — Obrisi generalne revizije carinske tarife so postali v zadnjih dneh precej jasni. Gre za popolno strukturno spremembo dosedanje tarife. Prvotna avstrijska carinska tarifa je bila spričo ugodne geografske lege Avstrije mišljena kot trgovska zaščita, dočim bo pomenila nova tarifa industrijsko zaščito. Pri tem poudarja, da ne gre za visokozaščitno carinsko tarifo, temveč za enotno pogodbeno delo, ki bo upoštevalo potrebe posameznih industrijskih panog. Napram industrijskim zahtevam bodo stopile to pot agrarne želje nekoliko v ozadje, češ da se je na agrarne interese v zadnjem času itak preveč oziralo.

POLJSKI UVOZNI KONTINGENTI ZA JUGOSLAVIJO.

Jugoslovansko - poljski dodatni dogovor od 31. avgusta t. l. bo stopil v veljavo najbrž s koncem oktobra t. l. Poljski uvozni kontingenti za Jugoslavijo, ki so veljali za tretje četrtletje, se razširijo na četrto četrtletje: ribje konserve 88 ton, čežana 250, vino 500, posušene slive 1000, orehi 150, slivovic 100 ton, jabolka v zabojih in vsak kos zavit 250 ton. Uvozna dovoljenja dobijo kot doslej samo v Poljski registrirane importne tvrdke. Poljsko trgovsko in industrijsko ministruvstvo bo še te dni razdelilo uvozna dovoljenja po razmerju kontingentov in prijav od strani poljskih trgovskih zbornic. Dovoljenja veljajo za tri mesece. Po preteku tega roka se morejo če niso izrabljena, podaljšati za prihodnje tri mesece in je treba prošnje za podaljšanje vložiti v 14 dneh od preteka dovoljenja dalje. Poljaki večkrat pozneje kontingente nekoliko povečajo.

OPOZORILO PRED NESOLIDNO TVRDKO.

Tvrdka International Merchandising Co. of Poland, — Warszawa, ul. Marszałowska 43, ki ima kot zastopnika nekega Wladysława Sobkowskega, je z netočnim izpolnjevanjem obvez dala že toliko povodov za pritožbe, da se vsi interesenti prav resno svarijo pred sklepanjem kupčij s to tvrdko.

KONGRES MEDNARODNE TRGOVSKE ZBORNICE.

Trgovske zbornice Zedinjenih držav so povabile jugoslovanski nacionalni odbor mednarodne trgovske zbornice, naj se udeleži kongresa, ki bo od 28. aprila do 1. maja 1931 v Atlantic Cityju v New Jerseyu. Vršili se bosta istočasno konferenci trgovskih zbornic Zedinjenih držav in mednarodne trgovske zbornice.

Dr. C. Gregorič:

Naše gospodarstvo in konferenca v Sinaju.

Glede razprav in zaključkov konference v Sinaju je naša gospodarska javnost več ali manj desorientirana, zlasti kar se tiče usode naše industrije.

Ta desorientiranost izvira iz dveh razlogov.

Prvi je ta, da so nam potek konference, diskusij in sklepi, kakor poča, po katerih se ima doseči njih uresničenje, znani samo v splošnih najširših konturah, brez zadosne konkretnosti.

Pa tudi pomanjkanje detajlov ne bi gospodarske kroge toliko desorientiralo, če bi objavljene izjave in vesti bile kongruentne. Na eni strani se je čulo, da se bodo interesom poljedelstva žrtvovali interesi industrije, čitali pa smo luhi izjave, da se bo industrijo obdržalo in ščilito.

Da se dobi pregled o vzrokih, ciljih in sklepih konference v Sinaju, je treba pazljivo rekapitulirati vesti in izjave, ki so bile v zvezi s konferenco v Sinaju objavljene v teku zadnjih tednov v naših listih.

Kot izhod je treba vzeli vrlo marantno, obširno in pojasnjeno izjavo našega ministra za zunanje posle gosp. dr. V. Marinkovića o novih pravcih v carinski politiki, ki jo je priobčil »Privredni Pregled« v številki 29. z dne 13. julija t. l. V istem zmislu se je izjavil g. minister dr. Marinković tudi v »Politiki«. Neobhodno je treba poznati to izjavo, da se more v celoti razumeti memorandum, ki ga je naša vlada izročila Romuniji v potrebi ekonomske organizacije Male antante in ki je v glavnih črtah objavljen v dnevnem časopisu z dne 23. julija t. l.

Povod in svrha konference.

Industrijske države Evrope — prirodna tržišča za izvoz agrarnih proizvodov iz agrarnih evropskih držav — se iz važnih socialnih in političnih razlogov prizadevajo pospeševati svoje poljedelstvo in ga obvarovati pred katastrofalnim padanjem cen agrarnih produktov vsled ameriške hiperprodukcije in ameriškega izvoza. Carinski in drugi ukrepi, ki jih store v korist svojega kmetijstva, zadenejo v prvi vrsti evropske agrarne države, kojih izvoz agrarnih produktov je vsled teh ukrepov postal nerentabilen. V zvezi s tem je padla kupna sila evropskih agrarnih ali pretežno agrarnih narodov na škodo industrijskih evropskih držav samih, za katere so evropske agrarne države eminentno važen konsument industrijskih proizvodov.

Konkurence izvenevropskih agrarnih produktov ne morejo evropskih agrarnih držav pobiti niti z izpopolnjevanjem lokalnega poljedelstva niti s pridobitvijo posebno povoljnega carinskega tretmana od strani evropskih industrijskih držav, ker se s klavzulo največje ugodnosti vsaka pridobitev avtomatično razširi tudi na prekomorske države, pred kojih konkurenco baš išče zaščito celo evropsko kmetijstvo.

Evropske agrarne države morajo priznati upravičenost agrarne države v evropskih industrijskih državah, morajo pa zahtevati, da obsega ta zaščita tudi njihovo poljedelstvo.

To bi se moglo doseči le tedaj, če bi se opustila klavzula nepogojne največje ugodnosti v trgovskih pogodbah in prešlo na sistem pogojne največje ugodnosti, po potrebi s sistemom konfingentiranja, kar bi prineslo seboj tudi gotovo reguliranje trgovine.

Evropske industrijske države, ki morajo poleg lastne kmetijske proizvodnje uvažati značne količine agrarnih produktov, bi morale svoja tržišča prvenstveno rezervirati za evropske agrarne produkte izven klavzule največje ugodnosti, medtem ko bi evropske agrarne države svoja tržišča za industrijske izdelke morale v prvem redu rezervirati za one države, ki bi osigurale njihov agrarni izvoz pod ugodnimi pogoji.

V tem zmislu bi se morali sklepati specialni regionalni sporazumi med agrarnimi in industrijskimi državami Evrope, ki bi mogli postati tudi osnova za panevropsko ekonomsko zajednico.

Evropske industrijske države bi morale stremeti za gospodarsko okrepljeno evropskih agrarnih držav, ker so te tudi poleg lastne industrijske proizvodnje eminentno važni konsumentje evropskih in industrijskih proizvodov. Uresničenje tega načrta pa zahteva izmenno dosedanjih smernic v trgovinski politiki evropskih industrijskih držav.

Da bi se moglo to doseči, se morajo agrarne države združiti, ker bi združene prestavljale večje tržišče za uvoz industrijskih izdelkov in bi industrijske države imele večji interes za sporazum z njimi.

Rumunija in Jugoslavija sta po identiteti svojega gospodarskega položaja v prvi vrsti poklicane, da dasta inicijativo za sklepanje takega medsebojnega sporazuma in da se nato sporazumeta s svojo politično zaveznicom Čehoslovaško kot znatno industrijsko državo.

Ta sporazum bi bil nato odprt vsem drugim, v prvi vrsti sosednim državam. Pri tem je treba varovati princip, da mora vsaka država, ki vslopi v to grupacijo, v zadostni meri zaščititi svojo industrijo ali svoje kmetijstvo.

Konferenca v Sinaji se je vršila v ta namen, da bi rumunski in jugoslovanski ministri načelno pretresli celo gornje vprašanje, koje je načel naš minister za zunanje posle g. dr. Marinković.

Sklepi konference.

Na konferenci v Sinaji, ki je trajala tri dni (30. in 31. julija ter 1. avgusta 1930), so se določila splošna načela za ekonomsko sodelovanje Rumunije in Jugoslavije. Sklepe konference se more grupirati v naslednje točke:

1. Sklenjena in podpisana je začasna trgovska pogodba med Rumunijo in Jugoslavijo na bazi brezpogojne največje ugodnosti, ki vsebuje poleg raznih običajnih odredb sličnih odredbam preje sklenjenih provizionih trgovskih aranžmanov, tudi odredbo, da se bo še v teku letošnjega leta sklenila na širši bazi definitivna trgovska pogodba z aneksi, ki bo uredila vsa gospodarska vprašanja med obema državama. Zlasti se ima skleniti tudi železniški in rečni sporazum, kakor tudi veterinarska konvencija. Nova definitivna pogodba se ima uveljaviti 1. januarja 1931 (začasna trgovska pogodba je stopila v veljavo z zakonom z dne 26. avgusta 1930, Službene novine dne 1930).

Ta začasna pogodba vsebuje po izjavi g. ministra Demetrovića v »Pravdi« z dne 7. avgusta 1930. tudi odredbe, ki naj inspirirajo tudi bodočo definitivno pogodbo.

Ta pogodba zajamčuje največje ugodnosti v vprašanju tretiranja obojestranskih podanikov, podjetij in prometnih blaga. Principielne važnosti je, da poleg običajnih diskriminacij, odstopen, predvideva tudi slučaj carinskega sporazuma, pa ne samo carinske unije, kakor je to običajno v dosednji trgovski politiki.

To je prvi pojav specialnih klavzul, ki jim odgovarjajo v drugih državah skandinavski, iberski in baltički klavzula. Z drugimi besedami: to je klavzula, s katero se osigurava specialne ugodnosti dvema državama, spojenima po ožjih ekonomskih sporazumih, od teh ugodnosti pa se izključujejo ostale države.

2. Ekonomske zveze in sodelovanje Jugoslavije z Rumunijo se bo postopoma krepilo do zaključka carinske unije. Zelo markantna je v tem pogledu izjava gosp. ministra Demetrovića v »Pravdi« z dne 7. avgusta 1930:

Gre za to, da se naši dve državi, Jugoslavija in Rumunija, z ozirom na enako strukturo svojega gospodarstva, svoje izvozne ali uvozne trgovine, združita potom ekonomskega sporazuma, s katerim se pojača njuno skupno stali-

šče napram drugim v pogledu zaščite njihovih agrarnih interesov.

Tesno ekonomsko sodelovanje se naj razvija v pravcu carinske zveze ter naj vodi do carinske unije.

Carinska zveza znači nepopolno carinsko unijo, ki ne predstavlja edinstvene carinske tarife in skupnega carinskega teritorija, nego se zadovoljuje z unificiranjem carin za gotove najvažnejše produkte. Pa že na ta način se doseže razširjenje dosedanjih posameznih tržišč v eno razširjeno tržišče, ki ima kot večji konsument za inozemstvo daleko večji pomen. V tem času je treba, da se izvrši izenačenje in dosežejo potrebni sporazumi med posameznimi gospodarskiimi strokami in stori tako korak dalje na potu k popolni carinski uniji.

Brez dvoma je, da se naše industrije medsebojno izpolnjujejo in da bi carinsko področje obsegajoče Rumunijo in Jugoslavijo, to je približno 550.000 km² z 32.000.000 konsumentov, dale večji razmah razvoju produktivnih sil v naših državah.

Potrebno bo, da stopijo predstavniki posameznih industrijskih strok, naši in rumunski, v zvezo in da s skupnim sporazumom omogočijo zaželjeni razvoj v pravcu carinske unije.

G. dr. Franješ pravi o tem pogledu v dunajski »Neue Freie Presse« z dne 5. avgusta 1930: »Carinska unija v najširšem pomenu besede si zamišljamo kot končni cilj, kot končni rezultat vrste etap, ki bi se mogel doseči, vendar pa se ne mora brezpogojno ustvariti v vseh svojih poslednjih konskventencah«. Jugoslovanskim novinarjem je g. dr. Franješ izjavil naslednje (»Politika« z dne 6. avgusta 1930):

»S carinsko unijo bi se za sedaj ne vezalo vseh naših industrij in produktov. V unijo ne pridejo vse one industrije, ki predelujejo domače sirovine, te industrije naj se v prvi vrsti nudi nadalje samostojno razvijajo tako v Rumuniji kakor v Jugoslaviji. To so v kmetijstvu tovarne sladkorja, piva, špirita, mesnih konserv, mlečnih proizvodov itd., nadalje vsa lesna industrija in vsa rudarska industrija. Druga skupina industrij, ki ne prihaja v unijo, so industrije narodne obrambe.

(Dalje prihodnjič.)

Anketa o sadnih izborih v Kranju.

Anketa za končnoveljavno določitev sadnega izbora za kranjski okraj se je vršila v Kranju v dvorani Ljudskega doma v ponedeljek, dne 20. oktobra t. l. ob navzočnosti zastopnika kr. banske uprave g. inž. Skubicica, okrajnega kmetijskega referenta Sustića, strokovnega pomočnika Zdoljšeka, ravnatelja g. Janka Žirovnika, gosp. Viktorja Omerza, zastopnikov sadjarskih in kmetijskih podružnic in občinskih kmetijskih odborov, kakor tudi drevničarske zadruga v Dorfarjih. Anketa je obiskal tudi predsednik Kmetijske družbe g. Oton Detela. Zborovanje je vodil sreski kmetijski referent, strokovno razpravo pa gosp. zastopnik kr. banske uprave. V debati je zlasti temeljito razpravljal g. Omerza. Mnogo zanimivih podatkov in pojasnil glede posameznih sadnih okolišev so dali tudi zastopniki iz selške doline, iz Dorferjev, Predoselj in od drugod.

Po tri in pol-urnem razpravljanju in izmenjavi različnih mnenj se je določil sledeči sadni sortiment:

A. Jabolka: I. Poletne sorte: Šarlamaovski. II. Jesenske sorte: Pisani Kardinal. III. Zimske sorte: 1. Za splošno uporabo: Baumanova reneta, Ontario, Boikovo jabolko, Bobovec, Besniško jabolko (voščenska); 2. za preizkušnjo: Jonathan.

B. Hruške: I. Jesenske: Avranška. II. Zimske: Pastorovski. III. Moštne: tepka in vinska moštница.

C. Črešnje: Dunajska in debela črna hrustavka. Višnje: Lothovka.

Č. Sljive: Zelena Rinklota; češplje: domača češplja.

D. Orehi: podolgasti, tenko lupinasti, domači.

E. Kostanj: izbrani, debelo plodni, domači.

V teku razprav ni bilo opaziti mnogo različnosti v mnenjih in presoji sort, temveč so bila tozadevna mnenja z malimi izjemami skoro enaka. To je dokaz, da so prišli delegati na anketo pripravljeni. Stavljeni predlogi so bili dobro premišljeni in prehtani. Zato je skoro z gotovostjo pričakovati od določenega izbora, da bo ustrezal tako domačim potrebam in domačemu trgu, kakor tudi za izvoz.

NEMCIJA IN JUGOVZHOJNI EVROPSKI TRG.

Na zborovanju nemške veletrgovine in prekomorske trgovine v Breslavu je opozarjal predsednik tamošnje trgovske zbornice dr. Grund na pomen vzhodnega in jugovzhodnega evropskega trga, kjer so možnosti razširjenja nemške trgovine same na sebi podane, a trpijo sedaj vsled gospodarske stiske v dotičnih deželah. Priporočal je, naj se nemška trgovska politika na to ozira ter naj glede teh dežel revidira svojo neomejeno največjo ugodnost v prilog omejene največje ugodnosti.

RUSIJA SE BRANI.

Moskovska agentura Tass poroča: Ljudski komisarji so izročili komisarju za trgovino spomenico, v kateri se priporočajo proti državam, ki na gospodarskem polju nastopajo proti sovetom, sledeče odredbe:

1. Ali popolno ukinjenje nakupov raznih predmetov, ali pa znižanje na najnižjo mogočo izmero.
2. Nobena uporaba parnikov teh dežel.
3. Omejitev izvoza predmetov, ki so tem deželah namenjeni, ter omejitev tranzita teh dežel skoz Rusijo.
4. Ali popolno ukinjenje ali najskrajnejša omejitev v porabi pristanišč, železniških prog, prometnih točk in tranzitnih prog teh dežel.

ZELEZNICE IN CESTE V JUGOSLAVIJI.

V zadnji številki »Trg. lista« smo poročali o bodočih železniških in cestnih zgradbah v Jugoslaviji in o ofertah za nje. Danes prinaša zagrebški »Morgenblatt« imena onih ponudnikov za zgradbo železnice, ki so do 15. t. m. vpslali gradbenemu ministru pravilno opremljene oferte. So tale: Inž. Dukič, Ljubljana, za progi Št. Janž - Sevnica in Koprivnica - Varaždin; Julius Berger, Berlin, za proge Priština - Peč, Veles-Prilep, Bihač - Zumanja in Koprivnica - Varaždin; E. Bonair, Angers (Francija), za progi Priština - Peč in Bihač - Zrmanja; Francosko-srbska industrijska družba, Beograd, za vse proge; Morin, Ponce i. dr., Lyon, za vse proge. Za cestne gradbe so došle ponudbe od Strassenbaugesellschaft, Köln, od Societé générale des Routes Economiques, Pariz, in od Varnes Bros, Newyork.

Из наших организаций

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani se je s vojim tajništvom preselilo iz dosedanjih prostorov v Dalmatinovi ulici št. 7 v nove prostore v Trgovskem domu, Gregorčičeva ulica št. 27. Društvena pisarna je zavzela v zadnjem času tak razmah, da so dolgoletni dosednji prostori postali pretesni in je bila zato preselitev v nove prostore nujno potrebna.

Vesejem r. z. z o. z. ima občni zbor 4. novembra v prostorih Zveze industrijcev v Ljubljani ob 11.

Naša konzularna agencija v Kairu. Kr. vlada je imenovala za častnega konzularnega agenta v Kairu gosp. Djordja Vojvodica. Ker mu je egiptska vlada že podelila eksekvaturu, je naša nova konzularna agencija začela te dni s svojim poslovanjem.

Nov češki konzul v Ljubljani. Češkoslovaška vlada je imenovala na mesto dosedanjega gen. konzula gosp. dr. Františkega Resla za konzula češkoslovaške republike v Ljubljani g. Josefa Sevička.

Po svetu

C Sarajevu je bila 19. t. m. otvorjena prva kmetijska razstava.

Jugoslavija je poslala v Švico v mesecu septembru 25.000 met. stotov blaga v vrednosti 1.210.000 švic. frankov, dobila je pa od tam 1335 met. stotov v vrednosti 1.370.000 švic. frankov. Ves uvoz Švice v septembru je izkazan z 221.8 milij. fr., izvoz pa s 143.8 milij. fr.

Pšenice v Donavski banovini so pridelali letos 9.514.648 stotov na 843.482 hektarjih, povprečno torej 11.39 stotov na 1 ha.

Trgovina s konopljo v Vojvodini poroča o nizkih cenah in o velikem zastojju v kupčiji.

Učne tečaje za obrtnike bosta vpeljali TOI v Zagrebu in v Osijeku, in sicer že to zimo. Tečaji bodo veljali tako za mojstre kot za vajence.

Kvalificirano državno gozdno osebje za vodstvo gozdnih obratov predpisuje dopis generalnega direktorja gozdnega ministrtva na banovinske uprave.

Sladkorna tovarna v Čupriji za poslovno leto 1929/30 ne bo razdelila nobene dividende. Ves čisti dobiček bo porabljen za izredne odpise.

Sladkorna tovarna v Červenki (Vojvodina) bo dvignila dividendo od 20 na 30 Din, to je za 15 odstotkov. Veledelekar prve tovarne je praška Kreditna banka, ki je udeležena tudi pri drugi tovarni.

Ekspert lesa iz Češkoslovaške je v prvem letošnjem polletju prav tako padel kot v drugih lesnoekspozitivnih državah. Ruski dumping se pozna tudi tukaj.

Sladkorno produkcijo Evrope ceni dr. Mikusch na 5.490.000 ton; lani je znašala 5.500.000 ton. Glej članek.

Cinkovi kartel, ki se je pred kratkim razdružil, nameravajo obnoviti.

Zveza producentov cina naznanja, da je bila produkcija v tretjem letošnjem četrtletju proti isti dobi lanskega leta omejena za 7900 ton.

Med Francijo in USA se bo sklenila v najbližnjem času carinsko - tarifna pogodba.

Proti importu ruskega premoga se je izrekla Kanada in ga kanadski importeri ne smejo več uvažati, razen tistega, ki je bil ob času izdane prepovedi že na potu.

Češkoslovaška železna industrija je vsled trajne prodajne krize v železu in jeklu znižala cene za obe vrsti, tako v domači prodaji kot v eksportu.

Število insolvent v Avstriji je v septembru napram avgustu padlo, a je bilo še vedno visoko nad lanskim septembrom; poravnalnih postopanj je bilo 192, konkurzov 49.

Za romunske kmete je dobila vlada posojilo 8 milijonov dolarjev, ki ga bodo porabili za konvertiranje dolgov malih kmetov.

Zahodnoevropska zveza surovega železa je znižala ceno za lito železo zopet za 10 frankov pri toni, na 560 frankov. Proti angleški konkurenci so izvedli tudi odredbe glede cen.

Češkoslovaškemu papirju kartela bo pristopilo več doslej izven kartela stoječih tvrdk. Sili jih k temu zlasti huda konkurenca kanadske papir. industrije.

Romunska konvencija mehkega lesa se je razšla. Konkurenčni boj doma in v inozemstvu je postal v zadnjem času tako oster, da so člani delali kupčije na lastno roko, da so sploh mogli vzdržati. Po novem letu bodo poskušali konvencijo pod drugimi pogoji zopet oživiti.

Položaj nemške strojne industrije se je v septembru nadalje znatno poslabšal. Naročila so se kljub že dosedanjemu nizkemu številu znižala tako doma kot v inozemstvu.

Kartel cina hoče uporabiti še ostrejšo odredbe kot doslej, da prepreči nadaljnje padanje tečajev. Hočejo plačati visoke premije onim rudnikom cina, ki se bodo odločili za popolno ustavitve produkcije.

45. Mednarodna razstava perutnine in golobov se bo vršila na Dunaju od 15. do 17. novembra t. l. Prijaviti se je do 3. nov. t. l. na naslov: Erster Oesterreichischer Geflügelzucht-Verein, Vereinskanzlei, Wien II., Strasse des 1. Mai 25 (Prater).

KONKURZI.

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o otvorenih in odpravljenih konkurzih in prisilih poravnava izven konkurza za čas od 11. do 20. okt. 1930.*

A. OTVORJENI KONKURZI:

Dravska banovina: Hvala Fani, Ljubljana.

Savska banovina: Magdič Josip, Gjurjevac.

Drinska banovina: Jakovljevič Cvetko, Draginac; Količ Muhamed, Sarajevo.

Dunavska banovina: Bernhard Lovro, Bačka Palanka; Landgraf Anton, Jaša Tomić; Mojzica Svetana ud. rodj. Macuš Katarina, Bajmok; Vujić Sava, Mokrin.

Moravska banovina: Jovanović Stanoje, Bračin.

Beograd, Zemun, Pančevo: Urošević Petar, Rušanji.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Zeisler Adolf, Zagreb.

Drinska banovina: Slinić Ibrahim, Sarajevo.

Dunavska banovina: Barjaktarović Milivoj, Titel; Hipfel Jovan, Jaša Tomić; Levaj Sandor i Terezija, Novi Bečej; Nikolić Joca, Vršac.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI:**

Dravska banovina: Franzl Jožef, Krenice; Kührar Pavel, Maribor; Kveder Vincenc, Zalec; Traun Pavla, Maribor.

Savska banovina: Betelheim Milan, lastnik Betelheim Pavao, Zagreb; Molnar Ignjo, Zagreb.

Drinska banovina: Milosavljevič Sreten, Užice; Solupović Jovan, Požega.

Zetska banovina: Pijalović Mehmed, Plevlje.

Moravska banovina: Manković Aleksander, Zaječar; Stefanović Borivoj, Niš; Zivić Stojan, Zaječar.

Vardarska banovina: Asim Mehmed, Skoplje.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:**

Drinska banovina: Finci M. Lenka, Tuzla.

*) Datum za imenom tvrdeke pomeni rok, do katerega je treba sodišču prijaviti terjatev. Ostali podatki n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnava), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

**) Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v tajništvu društva.

BELGIJA IN RUSKI LES.

Rusi pošiljajo v zadnjih mesecih neobičajno veliko lesa v Belgijo, in sicer vseskoj po cenah, ki so za 10 do 20 odstotkov pod domačimi belgijskimi. Po poročilih časopisov je prišlo letos v Belgijo že 320.000 m³ ruskega lesa v vrednosti ca 600 milijonov belgijskih frankov; več kot 100.000 kub. metrov je pa še na potu. Te lesne dobave Rusije bodo morda vplivale tudi na revizijo trgovskih pogodb Belgije s Poljsko, Finsko in s Skandinavskimi deželami. Dalje trdi belgijsko časopisje, da eksportirajo sovjeti pod imenom belgijskih tvrdk večje množine lesa v Francijo, s čimer se hočejo ogniti francoskim importnim prepovedim. Pisali smo tudi že, da so osnovali v Belgiji poseben odbor, ki bo študiral ruski dumping in razmišljal o odredbah proti njemu.

RUSKI PETROLEJSKI DUMPING V ANGLIJI.

Ruski sindikat nafte je sklenil preiti k praktičnim korakom za stabilizacijo svojega stališča v Angliji. Ti koraki naj se po običajnem ruskem vzorcu javijo predvsem v znižanju cen. Potem ko so angleške družbe znižale svoj cene v mali trgovini, naj sledi za ruski petrolej v mali trgovini znižanje do 20 odstotkov. Ta odredba naj se porabi hkrati kot temelj za nove ruske oferte angleškimi mestnim upravam, ki so šele pred kratkim odklonile neko rusko dobavno oferto. Pričakujejo, da bo ruski sindikat ob enem s tem sklepom razvil intenzivno propagando za nakup ruskih petrolejskih produktov.

NOVOSADSKO POROČILO O ZITNI TRGOVINI.

Novosadska borzna agentura D. Fargorago poroča: Domača žitna trgovina je minimalna, a v primeri z mednarodno kupčijo zelo zanimiva. Nekateri kraji in okraji v Bački in Banatu se zdijo kot da so že popolnoma izpraznjeni, in ne samo mlini v večjih prodajnih središčih kot Subotica in Novi Sad, temveč tudi manjši krajevni mlini morajo dovažati svojo potrebo iz oddaljenejših postaj. Če pomislimo, da se moramo oskrbovati celih deset mesecev iz zadnjega prideleka, mislimo nekoté na one zasebne statistike, ki so v nasprotju z uradnimi izkazi mnenja, da bo naš zadnji pridelek kril komaj našo domačo potrebo. Previšek imamo v slabših kvalitetah (srbska, slavenska in sremska pšenica), v finejših vrstah so pa zaloge vsak dan bolj pičle.

Koruza je večinoma pod streho. Bati se je, da bo kvaliteta iz niže ležečih predelov ob Donavi in Savi bolj slaba. Glede na to, da gredo zaloge v Avstriji, kakor se zdi, h koncu, je pričakovati kmalu boljše kupčije v posušeni in sveži koruzi.

HAMBURG NA ČELU KONTINENTALNIH PRISTANIŠČ.

Večkrat že smo pisali, kako tekmujejo Hamburg, Rotterdam in Antwerp glede prometa za prvo mesto med evropskimi kontinentalnimi pristanišči. Sedaj je Hamburg na prvem mestu. Ladijski promet v prvih devetih letošnjih mesecih v hamburškem pristanišču je izkazan s 15.324 ladjami z vsebino 16 milijonov 800.000 brutoregister-ton, promet Antwerpja z 8249 ladjami in ca 15 milijoni ton, promet Rotterdama z 9289 ladjami in 15.380.000 tonami. Vidimo, da je število prihajajočih in odhajajočih ladij v Hamburgu skoraj še enkrat tako veliko kot v ostalih dveh pristaniščih, da je pa njih povprečna tonaža veliko manjša. Za primerjanje nam navaja statistika še Bremen, kojega promet je izkazan v prvih devetih letošnjih mesecih s 5487 ladjami in 6.800.000 tonami.

Svetovni pridelek pšenice. Iz Londona poročajo: Angleški kolonijalno-statistični urad ceni svetovni pridelek pšenice za leto 1930 na 4.470 milijonov bušlov proti 4204 in 4709 milijonom v letih 1929 in 1928. Izvozni previšek je cenjen na 1272 milijonov bušlov, od koje vsote pride 264 milijonov bušlov na Kanado, 48 milijonov na Rusijo itd. Svetovna potreba je cenjena na 752 milijonov bušlov, to je samo 58 odstotkov previška.

Razstave in sejmi

Mednarodni Donavski velesejem v Bratislavi. Letošnji mednarodni Donavski velesejem v Bratislavi je kljub ostri krizi uspel najlepše. Prihodnji velesejem, ki se bo vršil od 23. avgusta do 3. septembra 1931, bo združen s špeciarno vinogradarsko in vinsko razstavo, nakar se še posebno opozarjajo interese.

Kotiček za knjige.

Pavao Čulić: Uspjeh poduzeta. Prejeli smo na ogled knjigo, katero je izdal gospodarski strokovnjak in organizator gosp. Pavao Čulić. Avtor zasleduje namen, da nam prikaže podjetje in poslovanje, kakor je danes v resnici in da prikaže gospodarju to, kar mu more biti koristno za uspešno vodenje poslov. Knjiga je sestavljena na podlagi dolgih preizkušenj, praktičnega delovanja in proučevanja inozemskih priznanih praktičnih organizatorjev, ter je neprecenljive praktične vrednosti za vsakega našega privrednika in vsako poslovno podjetje.

Gosp. Čulić nam daje v knjigi jasne smernice za poslovanje v današnjih časih gospodarske krize. Knjiga je lahko pregledna, vsakemu razumljiva in obsega naslednja poglavja: 1. organizacija; 2. upravljanje; 3. fabrikacija; 4. reklama - prodaja; 5. knjigovodstvo; 6. dopisovanje; 7. registratura; 8. čitanje bilance.

Knjigo je izdal avtor v lastni založbi in se naroča v Zagrebu, Primorska ulica 23. Cena znaša Din 44.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Kupčijska živahnost na deviznem tržišču je trajala tudi še skozi ves minul teden, ki je vsled tega zaključil z znatnim skupnim prometom od preko 24.967 milij. dinarjev. Naravno pa je bil očividni povod k tako močnemu prometu zlasti močan dvig devize Newyork in London na poslednem borznem sestanku preteklega tedna, ker je bil baš tega dne, kakor razvidno iz tehle prometnih številk: dne 13. oktobra Din 4.554.891'25 Curih - Newyork, dne 14. oktobra Din 4.528.348'70 London-Praga, dne 15. oktobra Din 4.653.857'86 London - Newyork, dne 16. oktobra Din 2.741.006'51 Newyork - Praga, dne 17. oktobra Din 8.489.795'34 Newyork-Praga osobito velik promet v Newyorku in Pragi ter Londonu — in radi tega dosežen največji dnevni promet tekom zadnjega tedna, dočim izkazuje borzni sestanek dan preje nasprotno — najmanjše doseženi — dnevni promet od približno 2% milij. dinarjev. Od celotedskega prometa odpade na zaključke v privatnem blagu tokrat še veliko manj od predzadnjega tedna, t. j. komaj 9.315 milij. dinarjev, medtem ko je dala to pot Narodna banka izredno veliko deviznega blaga na razpologo in sicer nad 15.652 milij. dinarjev; intervenirala je predvsem v devizi Newyork, katerega je samo v zadnjem tednu plasirala na tukajšnji borzi za 7.144 milij. Din, dalje Prage za 3.633 milij. Din, za tem Dunaja za 1.701 milij. Din in Curiha za 1.634 milij. Din poleg Berlina in Londona, ki ju je prodala za dokaj manjše zneske.

V pogledu višine prometa, dosežena tekom minulega tedna v posameznih devizah, je razvrstitev sledeča (vse v milijonih dinarjev): Newyork 7.479, London 5.505, Praga 4.302, Curih 2.461, Dunaj 1.994, Trst 1.692, Berlin 1.265, dokaj manje Pariza (0.106) in malenkost Amsterdamu ter Budimpešte.

Devizna tečajnica je v primeri s predzadnjim tednom znatneje spremenjena posebno pri devizi London, ki je bila skozi vse borzne dneve pretečenega tedna trgovana po 273-98, izvzemši petka, dne 17. t. m., ko je beležila izredno visoko 274-11 ter končno pri devizi Newyork, ker je od ponedeljkovega tečaja 56-28 — tekom zadnjega tedna porasla na 56-295. Na petkovem borznem sestanku je došlo do znatnega zaključka — razen v čekih — tudi v kablu in sicer po intervencijskem tečaju 56-405. Poleg prej omenjenih deviz so zabeležile devize Berlin, Dunaj in Trst manjši tečajni porast in napram ponedeljku notirale v petek 17. t. m. v tem-le razmerju: Berlin 13-4075 — 13-42, Dunaj 7-9508 — 7-9530 in Trst 295-05 — 295-10.

Curih je nalik Pragi (167-35) ostal tekom preteklega tedna na isti višini, tudi Budimpešta je bila z dne 13. t. m. zabeležena z 9-8795, dočim je njena notica na vseh ostalih borznih sestankih enaka in sicer 9-8796. Nasprotno so Amsterdam, Bruselj in Pariz utrpeli tekom prejšnjega tedna manjše tečajne padce. Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Brez vsakoršnih bistvenejših izprememb. Tudi tečajji so ostali skozi ves minul teden neizpremenjeni in je od 16. t. m. izostala edinole notica papirja »Šešir« tovarna klobukov v Škoflji Loki.

Zaključkov ni bilo niti v Blairovih posojilih, ki so od ponedeljka na četrtek beležila z močno tendenco navzdol in sicer 8% Blairovo od 92— (13. t. m.) na 86— (16. t. m.), 7% pa od 83— (13. t. m.) na 79— (15. t. m.), oziroma na 80-50 (16. t. m., medtem ko sta na petkovem borznem sestanku za malenkost presejala ponedeljkove tečaj (92-50, odnosno 82-50).

Tendenci in zanimanje sta bila v zadnjem tednu skrajno mlačna.

Lesno tržišče.

V zadnjem tednu se je situacija na lesnem tržišču v toliko spremenila, da se je zanimanje za testone povečalo. Iščejo se večje množine za takojšnjo, kakor tudi za sukcesivno dobavo v mesecih januar, februar in marec.

Opažati je nadalje zanimanje za neobrobjeno bukovo, tako v surovem kakor v parjenem stanju. Za Španijo se pa iščejo prvovrstni bukovi hlodi za izdelavo furnirja v dimenzijah od 4 m dolžine ter od 40 cm premera naprej. Sušačko tržišče, ki je v mehkem lesu favoriziralo gorski kotar, išče za izboljšanje kvalitete tudi našo gorsko smreko.

Stavbena sezona je pri nas radi pozne sezone popustila, v Italiji se pa radi pomanjkanja sredstev zelo malo zida. Vsled tega je povpraševanje v tramih popustilo.

Tudi trgovina z drvimi se še ni nič kaj poživila in cene se še vedno niso dvignile.

Prodalo se je 2 vagona tramov po notih, 1 vagon smrekovih desk, 2 vagona smrekovih hlodov, 2 vagona javorjevih plovov, 3 vagona oglja in 1 vagon drv; eksekutivnim potom pa 2 vagona bukovih plovov.

Povpraševanja:

200 m³ jamskega lesa (bor), dolžina 2, 2-50, 3, 3-50 in 4 m, srednji premer v vrhu od 12/17 cm.

220 m³ jamskega lesa (bor), debelina na spodnjem koncu od 20—30 cm, sestavljeno kot sledi: 200 komadov po 8 m dolžine, 400 komadov po 6 m dolžine, 200 komadov po 2-50 m dolžine, blago mora biti zdravo, obeljeno, ravno, po možnosti suho. — Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Smrekove deske: I., II., III., dolžina 44 m, debeline 12, 18, 24, 28, 33, 38, 48 mm, blago paralelno rezano, pravokotno odeljeno, lepo, suho. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Bukovi pragovi, rezani ali tesani na živ rob. Dimenzije so sledeče: Dolžina 2-20 ali 2-60 m, širina 27, 28, 29 cm, debelina 16, 17, 18 cm. Rabi se tudi škant pragove (bukove) po uzuelnih dimenzijah. Cena naj se glasi franko vagon meja ali Sušak pristanišče.

Bukovi hlodi: Večje množine, dolžine od 2-20 do 4-40 m, mora pa biti 50% samo I. robe. Cena naj se glasi franko vagon meja via Kranjska gora tranzit.

Hrastove remeljne, ostrorobe, prima, brez srca in grč. Debelina 50x50 mm, dolžina 0-43 m ali mnogokratniki; debelina 80x80 mm, dolžina po želji prodajalca. Cena za m³ franko vagon meja via Postojna tranzit.

Hrastove hlode, I., II., enotna dolžina, 2-30, premer na sredi od 19 do 31 cm. — Vsaka množina v letu 1931. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

I. vagon hrastovih plovov, obrobjenih, I., II. (za izdelavo sodov) od 40 mm debeline naprej. Cena naj se glasi franko vagon meja tranzit.

300 m³ bukovih parjenih neobrobjenih plovov: debelina od 50 mm naprej, dolžina od 2 do 4 m (stopnjevaje od 10 do 10 cm), širina od 26 cm naprej. Kakovost: 60—70% čisto grč in srca, 40—50% II. z nekaj srca. Dobava: od meseca marca 1931 sukcesivno naprej. En vagon kot vzorec takoj, kupec je voljan dati nekaj denarja po dogovoru kot na račun za siguren odjem robe. Cena naj se glasi za m³ franko vagon meja via Postojna tranzit.

300 m³ bukovih naravnih neobrobjenih plovov: debelina: 20, 38 mm 20%, 60, 70, 80, 100, 120 in 150 mm 80%; dolžine: od 2 m naprej (stopnjevaje od 10 do 10 cm); širine: pri 20 in 38 mm od 18 cm naprej, pri 60, 70, 80, 100, 120, 150 mm od 26/27 cm naprej. Kakovost: lepi monte, I., II., III. (iz sredine knlja bi bilo najbolje testone rezati). Dobava: od meseca marca 1931 sukcesivno naprej. — Cena naj se glasi za m³ franko meja Postojna, kupec je voljan dati nekaj denarja po dogovoru kot na račun za siguren odjem robe.

Bukove frize: parjene, suhe, prima, z običajnimi nadmerami. Dolžine: 30, 35, 40, 45, 50, 55 in 60 cm. Širine: 5, 6, 7, 8 cm, največ 5 in 6 cm. Debelina: 27 mm. Najnižja cena za m³ franko vagon meja via Postojna tranzit. Dobava takoj. Vzorec je zahtevan.

500 do 600 komadov brzovravnih drogov, smreka, jelka, po možnosti sama smreka, suhih: od 8m, v vrhu najmanj 11 cm, 1 m od tal 18 cm; od 9 m, v vrhu najmanj 11 cm, 1 m od tal 20 cm; od 10 m, v vrhu najmanj 11 cm, 1 m od tal 22 cm; od 11 m, v vrhu najmanj 11 cm, 1 m od tal 23/24 cm; od 12 m, v vrhu najmanj 11 cm, 1 m od tal 25 cm. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna ali Sušak pristanišče.

1 vagon neobrobjenih bukovih plovov, I., brez grč, 27 mm. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
prporočila
špecerijsko blago
raznoverstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznoverstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.
Ceniki na raspolago.
Telefon št. 2666.

1 vagon hrastovih plohov, od 18 cm širine naprej, od 30 do 100 mm debeline, I., II., III. Cena se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Žitni trg.

Tendenca na vseh žitnih tržiščih je bila v minulem tednu nestalna in opaziti je bilo na Budimpeštanski borzi, kakor tudi na naših borzah razmeroma prav majhen promet. Vsestranska neorientiranost pospešuje stagnacijo v žitni trgovini in nestalnost cen odvrča konzumenta od večjih nakupov. — Cela žitna kupčija se tedaj giblje le v mejah vsakdanje potrebe in vsak trgovec stremi za tem, da zmanjša svoj engagement na minimum. — Upoštevati je pri vsem tem vendarle treba, da se vsak dan za loge pšenice tudi pri sedanjih slabi kupčiji manjšajo, da so dovozi od strani producenta malenkostni in se ne more popolnoma izključevati možnost, da se bo cena pšenice po porabi sedanjih zalog in pri nekoliko bolj živahnem mednarodnem gibanju v zimskih mesecih popravila, še prav posebno tedaj, ako letina v Argentini in Avstraliji ne bo izpadla tako, kakor se pričakuje. — Kupčija s koruzo se ravno tako vrši v mejah najnujnejše potrebe, vseeno je pa cena za staro koruzo zelo stalna in tudi za novo umetno sušeno ni pričakovati posebnih sprememb, ker je cena nizka in je pri tej ceni tudi nekaj interesa za umetno sušeno koruzo od strani inozemstva. — Pšenična moka se trguje po neizpremenjenih cenah in ker je konzum meseca avgusta in septembra zaključil precejšnje količine še po dokaj visokih cenah za termin oktober, november, december, ni kupčija tako živahna za promptno blago, kot bi bilo želeto.

Na ljubljanski borzi je bilo v minulem tednu zaključeno 2 vagona koruze.

Tečaj 22 oktobra 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
ŠPAGIŽE		
Amssterdam 1 h. gold.	—	22735
Berlin 1 M	—	13455
Bruselj 1 belga	—	7874
Budimpešta 1 pengő	—	9885
Saraj 100 fr.	109440	109740
Dunaj 1 kiling	—	7966
London 1 funt	—	27432
Novyork 1 dolar	—	5633
Pariz 100 fr.	—	22159
Praga 100 kron	16706	16786
Varš 100 lit	29430	29330

PRIDELEK AVSTRIJE.

Pridelek ozimne pšenice v Avstriji cenil avstrijsko zvezno ministrstvo na 2.980.000 met. stotov (98,7 odstotkov lanskega pridelka), pridelek jare pšenice na 118.000 stotov (92,3), ozimne rži 5.040.000 (103,3), ozimnega ječmena 2.360.000 (92,4), ovsja 3.870.000 (85,9), zgodnjega krompirja 2.110.000 (86,1), drugega krompirja 21.400.000 (83,8 odstotkov). Pridelek sadja je trpel vsled pogostega dežja, tudi grozdje je vsled slabega vremena precej trpelo, a kar ga je, je izredno dobro.

SAMO TISOČ BREZPOSELNIH V FRANCIJI.

Tardieu je govoril v Delle pri Bel-sortu o svetovni gospodarski krizi in je izvajal med drugi msledeče: **Gospodarski položaj v Franciji je popolnoma zdrav**, kar nam dokazuje poleg drugega stalno naraščanje kritja v zlatu in hranilnih vlog, trdni položaj francoskih državnih vrednot in majhno število brezposelnih, ki je znašalo v letošnjem juliju samo 1000. Da se ohrani ta ugodni položaj, je treba Franciji, da je še bolj kot prej edina.

* * *

EMIGRANTOM IZ JULIJSKE KRAJINE, KI SE ŽELIJO NASELITI V JUŽNI SRBIJI.

Savez agrarnih zajednic v Skoplju nudi Primorcem, priseljencim v Jugoslavijo, priliko za naselitev v Južni Srbiji, zlasti v bližini Skoplja, v srezu negotinskem ob reki Vardaru in ob glavni železniški progi in cesti Beograd—Solun. Zemlja je prvovrstna. Voda izvirna. — Pednebjje milo, z redkimi in izginjajočimi slučajmi malarije. Savez agrarnih zajednic odstopa zemljišče proti takojšnjemu odplačilu ene petine kupne cene (ki je prav nizka), ostalo na amortizacijo tekom desetih let. Pošteno, delazmožne družine naj se takoj prijavijo z navedbo članov družine in drugih okolnosti, ki so važne, na naslov: »Informativni biro, Beograd, Pasteurjeva (Miloša Počerca) ulica 23a, kjer dobe vsa potrebna pojasnila.

Tržna poročila

Tržne cene v Ljubljani dne 15. oktobra 1930. **Govedina:** V mesnicah po mestu 1 kg I. vrste Din 22, II. vrste 20. Na trgu: 1 kg govejeja mesa I. Din 18 do 20, II. 16-18, III. 12-16, jezika 17 do 20, vampov 8-10, pljuč 6-10, jeter 16-20, ledje 18-24, možganov 20-25, loja 5-12. — **Teletina:** 1 kg telečjega mesa I. Din 24-25, II. 20-25, jeter 25 do 30, pljuč 20-22. — **Svinjina:** 1 kg praščjega mesa I. Din 25, II. 20-24, pljuč 10, jeter 15-20, ledje 25-30, glave 8-10, parkljev 6, slanine trebušne 16-17, slanine ribe in sala 20, slanine mešane 18-19, slanine na debelo 18, masti 22, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. 30, II. 25-28, prekajenih parkljev 8-10, prekajene glave 10-12, jezika 30. — **Drobnica:** 1 kg kostrunovega Din 14-15, jagnjetine 18-20, kozličevine 25. — **Konjsko meso:** 1 kg konjskega mesa I. Din 10, II. 8. — **Klobase:** 1 kg krakovskih Din 42, debrecinskih 42, hrenovk 30-34, safalad 30-34, posebnih 34, tlačenk 24, svežih kranjskih 25, pol prekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 24. — **Perutnina:** Piščanec majhen Din 15-20, večji 20-30, kokoš 30 do 40, petelin 20-30, Raca 25-30, nepitana gos 50-55, domači zajec, manjši 8-12, večji 14-20. — **Divjačina:** divji

zajec Din 45-60, poljska jerebica 15 do 20. — **Ribe:** 1 kg karpa Din 25-30, ščuke 30-35, postrvi 60, klina 20, mrene 15-20, pečenke 10-15. — **Mleko, maslo, jajca, sir:** 1 liter mleka Din 2.50 do 3, 1 kg surovega masla 35-40, čajnega masla 44-52, masla 40-44, bohinjskega sira 30-32, sirčka 8-10, eno jajce 1.50-1.75. — **Pijače:** 1 liter staroga vina Din 18-22, novega vina 14 do 18, 1 čaša piva 3-3.50, 1 vrček piva 4.50-5, 1 steklenica piva 5.50-6. — **Kruh:** 1 kg belega Din 5, črnega 4.50, rženega 4.50, 1 kos navadnih zemelj 0.50, mlečnih zemelj 0.50. — **Sadje:** 1 kg luksuznih jabolok Din 10, jabolok I. 8, II. 6, III. 3-5, luksuznih hrušk 12, hrušk I. 9, II. 7-8, III. 5-6, ena limona 0.75 do 1, 1 kg rožičev 8-10, fig 10, dateljnov 48, mandeljnov 48, navadnega kostanja 4-5, orehov 10-12, luščeni orehov 32-34, češpelj 4-5 suhih češpelj 9-12, suhih hrušk 10-14. — **Špecerijsko blago:** 1 kg kave Portoriko Din 80 do 84, Santos 52-54, Rio 36-40, pražene kave I. 100-110, II. 80-90, III. 66-70, kristalnega belega sladkorja 12.50, sladkorja v kočkah 14, kavne primese 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega 17, vinskega kisa 4.50, navadnega kisa 2.50, 1 kg soli morske 2.50, kamene 2.75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 liter petroleja 7.50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3.75, čaja 80. — **Mleški izdelki:** 1 kg moke št. 0 Din 4.50, št. 2 4.25, št. 4 4, št. 6 3.50, kaše 5-6, ješprenja 6, ješprenjčka 10-12, otrobov 1.75-2, koruzne moke 3.50, koruznega zdroba 4.-4.50, pšeničnega zdroba 5-6, ajdove moke I. 6-8, II. 6, ržene moke 4. — **Žito:** 1 q pšenice Din 210-220, rži 190-200, ječmena 180 do 190, ovsja 190-215, prosa 190-210, koruze 160-185, ajde 190-210, fižola ribničana 380, prepeličarja 380, graha 8 do 10, leče 8-10. — **Kurivo:** 1 tona premoga Din 460, m³ trdih drv 160, mehkih drv 80. — **Krma:** q sladkega sena Din 100, pol sladkega 85, kislega 75, slame 60-70. — **Zelenjava in gobe:** 1 kg glav-nate solate Din 4-5, strunate 4-5, ajserice 4-5, endivije 4-5, zgodnjega zelja 1, kislega zelja 3.50-5, ohrovtla 1-2, karfiol 5-10, kolerab 4, špinače 4-5, paradižnikov 4-5, kumar 1-2, 100 kumaric za vkisavanje 10-12, 1 kg buč 1 do 2, fižola v stročju 2-4, luščenega 3 do 4, čebule 1-1.50, česna 8-10, krompirja 1-1.25, repe 3-4, kisle repe 2.50 do 4, jurčkov 10-12, korenja 2-4, peteršilja 2-4, zelenjave za juho 3-4, zelene paprike 4-6, malancan 6-8.

TRG SVILE.

O jesenski seziji na trgu svile se ne more nič posebno ugodnega poročati, pravi poročilo z Dunaja. Ekspert postaja vsled vedno bolj razvijajoče se industrije v nasledstvenih državah zmeraj manjši. Vrhu tega postaja konkurenca zelo izpopolnjene industrije umetne svile čimdalje hujša. Pojenjujoča nakupna moč občinstva sili konsum zmeraj bolj k nakupu cenejšega blaga. Tudi drugi znaki kažejo položaj svilenega trga v ne prav ugodni luči.

VINOCET
lovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.
Tehnično in higijenično
na moderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.
Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

KLISJEJE
IZDELUJE SOLIDNO
VSEH VRST PO FOTOGRAFIJAH
ALI RISBAH V ENI ALI VEČ BARVAH
KONKURENČNE CENE
KLISARNA ST. ŽEJA LJUBLJANA
DALMATINOVA ULICA ŠT. 13

- KNJIGOVEZNIKA -
K. T. D.
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6
II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE	ODJEMALNE
ŠTRACE	KNJIŽICE
JOURNALE	RISALNE
ŠOLSKE	BLOKE
ZVEZKE-MAPE	I. T. D.

Trgovci! Naročajte in širite „TRGOVSKI LIST“!